ئەو سەردەمەی سەرم دەمنا بە تێیدا! ... نیگار نادر

من چ بکەم کە سەری من دەمنا بەت لەچەرخێکدا کە هەمووان سەردەمیبوون بە مەکینەی پینەو درۆیەکانی سیاسەت و سەرڕێژبوون بە وێنەکانی تەکنەلۆژیا و ڕیزبەندی نیشتیمانی، سەرقاڵ بوون بە ئەزبەرکردنی ناوی ترەمبەل و ناوی براندەکان، زۆربەی زۆریان بوونەتە هاندەری پەی یاریکەرە ناسراوەکانی تۆپی پێی جیهانی، لەکاتێکدا تۆپی زەمین لەتەنگژەدایەو تۆپی سەری مرۆڤەکانیش، لەمەیدانەکانی جەنگ و کۆچبەری و قەیرانگەلەکاندا تۆپ تۆپێنی پێدەکرێ.

چ سەرەک هەیە مایەی خۆی بپارێزێ، کاتێک هەمووان سەرگەردانی بازاڕی ئازاد کردوونیەتە تەپۆڵێک ئازار و تا سەر ئێسقان ئالوودەبوون بە ناوی بۆرسەو کۆمپانیاکان، ڕۆژانە هەر نرخی نەوت و برێنت و زێڕ بەرەو بەرزی هەڵدەکشێن نرخی مرۆڤیش کەمدەکا، تۆپی ئەو زەمینەش لە یاریگای ئەو سەرمایەدارییەدا بەبەر شەقەدەدرێ و بەناوو سیستەمی هەمەجۆرەو بەدەڵ دادەڕژرێتەوە.

ئەی چەندە سەختە لە سەردەمێک دا بژی کە زۆرسەرسوڕهێنەربێ سەرفراز و سەربەخۆ بیت، ژنێک بی هەم هونەرپیشە هەم گیانباز، هەر لەیەک کاتدا بتەوێ ژنێکی چەلەنگ و پیاوێکی جەسوور بی، لەو ژیانەدا خواستت بێت ژنانە نەرمنەرم پێ لەسەر زەوی دابنێ و پیاوانە بژی نا! ئەی خودایە چەند ئەستەمە ڕاستگۆ بیت و سەلامەت دەرچی! ئەی چ هونەرە لەو ژیانەدا هەم بتەوێ بەتەنیا ڕابمێنی و هەم لەنێوانی پۆلە هاوڕێیەکانیشتدا قاقا لێبدەی، هاوغروری چیایەکان بی و وەک خاک سادە بمێنیتەوە، پیاوانە کار بکەی بە نیشتیمان و ژنانە کتێب بنووسی بە ژیان، بیرمەندانە وشەکان بپارزنی و شاعیرانە لەگەڵ با سەرهەڵگری، منداڵانە یاری بە دونیا بکەی گەورانەش بەیاری تێدا بدەی..

لاسەنگی من بە تۆش هاوسەنگ نابێت هاوڕێ، لەو جیهانەدا کە هەموو دەخوازن لە ژیاندا سەربکەون، من خواخوامە تەنها سەرگیر بم لە ژیان، سەر لەسەری خۆم دەرکەم چونکە سەری من نە عەوداڵی سەرمایەدارییە نە بەسەرهەڵگەڕانە نە بەسەرکەوتن، نە سەرکورسی نە سەرۆک بوون نە سەرۆزیران نە سەر مێزی سیاسی و نەسەرقەپاغ و نەسەرقافەیی دەخوازە، بەڵکو تاکە سەودای سەر سینگی ئەو ئەستێرەیەیە کە منداڵانە دیتویەتەوەو ژنانە لە ئامێزی گرتووە.

تۆ سەیری چاوەکانم بکە، لەیەککاتدا چۆن بتوانن ژنانە گەرم بمێننەوە و پیاوانە ساردبەوانن، ئەی چەندە دەستەوەستانم لەنێوان سەری ڕاستم و دەی چەپمدا! نازانم چۆن لەنێوەی ڕێگادا پاشگەزببمەوە ؟ کە وەک رووبارە ڕێیشتووم چۆن دووبارە بە سەرچاوەکەم بگەڕێمەوە، چۆن بتوانم ژنانە سەربەرزبم و پیاوانە سەرباز، ژنانە ئاڵا هەڵدەم و پیاوانە دەستبکێشمەوە.
نازانم چۆن ژنایەتیم لە ٦٧ کیلۆ گۆشت کێش و نزیکەی ٢٠٠ بوتڵ خوێن و ١٨٠سم بەرزایی بەژندا دەحەجمێ؟ ئەو سەرە بەهەزاران سەوداوەو ئەو دڵە بەسەدان درزەوە و ئەو زمانە زینکراوە بە شیعرو ئەو سەدان چیایە لە نەسرەوتنە چۆن لە جێگایان تەمەدابەتەوە، ئەی چ تێکەڵەیەکی دژ بەیەکم و لە مەشقی فەیندا چەندین جار سەربەرەوخوار خلەر بومەتەوە، ئەی لەو ژیانەدا چەند هەدمەئامەزە ژنانە لەتاو دەردەسەری سەربپەچی و پیاوانەش لەسەرپەچی نەسڕەمیتەوە، ژنانە چەک دانەدەی و پیاوانەش چەک ڕادەست کەیتەوە، ئەی چ هونەرە لەیەککاتدا ژنانە سەرت ژان بکاو پیاوانەش سەر بە نالەبارییەکانی ئەو ژیانە بلەقەنی، ژنانە قەرەبوو بکەی و پیاوانەش قوربانی بدەی.
هاوبیری من.. تۆ دەزانی کاسەی سەری من کاسەیەکی جەگیر نییە بەردەوام چەرخ دەدا و دەسووڕێتەوە، ئەو کاسەیە دەم هەیە پڕ پڕە لەشەراب دەم هەیە پڕ پڕە لە مەرەکەب، دەم هەیە نغرۆ دەبێ لە وشەدا، دەم هەیە سەدان ئاڵای تێدا دەشەکێتەوە، هەر ئەو سەرە دەمی واهەیە بەندەرێکی قەرەباغ، دەمی واش هەیە هیچ یەک لە کەشتییەکانی ناگرێتەوە، ئەو کاسەسەرە دەمی واهەیە هەندە پێ دەبێ لە ژیان تا لەسەریەوە دەڕژێ، دەمی واش هەیە لە هەرچی ژیان و مرۆڤ خاڵی دەبێ و بەتاڵ دەمێنێتەوە..
تۆ دەنیابە ئەو کاسەسەرە هیچ جۆرە سەودایەکی لەسەر نییە، چونکە ئەوچکەی هیچ ئایدیۆلۆژیایەک چەپەپی هیچ ئاین و ئاینزایەک، ڕەنگی هیچ نەژادپەرستییەک لەناویدا پەلی نەهاویشتوە و ڕەنچووە، ئەو سەرە ژنانە بەها دابەشدەکات و پیاوانەش نرخ مەزەندە دەکات، ئەو سەرە پڕە لە خەیاڵی خامخام، لە کیشوەری نوێ لە فڕکەی بەفڕکەوان لە ئەستێرەی نەدۆزراوە، لەمانگی دەستکرد، ئەو سەرە لەساحەبی خەی بترازێ هیچ جەستەیەکی تر بەخەیەوە وەکو پایە ڕاگیری ناکا، نە بەهیچ نرخێک دەفرۆشرێ نە بەهیچ بەهایەک دەقرسێنرێ، ئەو کەلە هەندە سەربەستانە سەخت پەسەندە، پێی گرنگ نییە ئەگەر دە ئەوەندەی دی ئەو جیهانە بە دەستی پیاوانەوە ئابڕەڤ بدرێ..
ئەو کاسەسەرە چۆن لەجێ دەرناچێت کە ڕۆژێ ژنانە شەڕ لەگەڵ تەز دەکا و پیاوانە بەرد دەهاوێت بە ژیان، هەموو سپێدان زوو، ئەو کاسەسەرە ژنانە دەخوازێ بە ئاوو کەف چ پیسی و دزێوی و خاشاکی ئەو

جیهانە هەیە بیشواتەوە و هەموو ئاڵۆزییەکانی یەکبخاتەوە، پیاوانیش هۆشیاری لانەدان لەخەتەکانی ترافیک بێت و بەنداوانیش بەهەدەردەدان گلداتەوە!
ئەی ئەگەر دەزانی چ لەو کەلەیەدا دەگوزەرێ؟! بڕوانە چۆن بە پەروا و ژنانە دەست بە وشەکانەوە دەگرێ و مێرانیش پاشەکشێ لێتدەکاتەوە، ئەی چ سەختە ژنانە هەڵچنی و پیاوانە بیڕوخێنیتەوە، لەگەڵ ئاوێنەکان لە ململانێ دابی و هاوکات بە پێش پیاوان بدەیتەوە، ژنانە هاوار لە گەرووتدا قەتیس بکەی پیاوانیش دەنگ بەرزبکەیتەوە، وەک گەژەوکە پێچ بدەی تا ژنانە هەرچی درزەکانی ئەو ژیانە هەیە بە ئەسپایی پێکیانەوە بنوسێنتەوە، وەکو لقە درەختی بەربارانیش بەرامبەر عەشق هەڵلەرزی، هاوکات توند پێی لەکەوشەکانی خۆت دا بچەسپێنی و وەکو کەو هەرگیز سەر نەنوشتێنیتەوە هەتا ئەگەر هەموو ئەو گۆی ئەو زەمینەش دەرئەنجامی سەر لەسەری پیاوان بقاڵێتەوە.
سەرکەشی من بە تەش کەش ناکرێ هاوڕێ، من لەو ژیانەدا ژنانە هەنگاو هەڵدەنێم و پیاوانیش دەپێچمەوە، ژنانە پێ دەچەقێنم و پیاوانیش بازدەدەم، دارستانانە بەرگەی شەختە دەگرم و کەڵەشکرانە لەتفتی دا دەتوێمەوە، ئەی چ ئاستەنگە لەیەک کاتدا ژنانە بەربەرەکانی لەگەڵ تەمەن بکەی و پێشبڕکێ لەگەڵ باڵندەکان، ژنانە بەبێ زیان لە کودەتایەکان قوتاربی و پیاوانیش بەبرینەکانتەوە دووبارە بچیتەوە دانوساندنەکان! ژنانە ڕاستی دەستنیشان بکەی و پیاوانە پاساو بۆ چەوتی بهێنیتەوە.
سەربەستی من بەهیچ شتێک و بە کەس سست ناکرێ هاوڕێ، دە تۆ بوێرە لەمەڕامەمێنە بەڵکو باوەڕم پێبهێنە، باوەڕبهێنە کە سەری من دوورگەیەکە نغرۆ نابێت و لووتکەیەکە بەدەستەوە نادرێت، باوەڕبهێنە کە دەی من پورە هەنگەکە کەم کەس دەوێرن نزیکی ببنەوە و پارچە ئاوریشمەکە کرمەکان پاش چنینی دەمرن، باوەڕبهێنە کە ئەو کەڵەسەرە ژنانە ڕەقەو پیاوانەش سەخت، دانی پێدابنێ کە ئەو سەرە ئاڵای خاکەکی بە دەوڵەتە زۆر ئەستەمە بە تاکە جارێکیش داگیرێ.
ئەی چەند زەبربەخشە، ژنانە هەوربی و هاوکات بەناو هاوکەشەکانی ژیانیشدا ورد تەی بکەی، ژنانە هەمیشە لە پێوانی کەوچکی شەکرو کەوچکی خوێ وریابیت و بە پێوانەش خۆشەویستی ببەخشی، بە ڕاوەستان بەسەربکەوی و بەتەقیەوە ببزووی نەوەک بتکەن کەوی، ئەی چەند قورسە ژنانە ئازارەکان ڕەنگ بکەی و بەدەنگانە زامەکان داپۆشی، ژنانە سەرکزبی و پیاوانیش سەرڕێڕە، ژنانە هەگربی و پیاوانیش هەڵپەرست.
دیدەی ڕەوان، ئەو کاسەسەرە، لەیەککاتدا ژنانە خەیاڵ وەکو پەلە پەپوولە هاتوچۆی تێدا دەکا و پیاوانیش ڕەنگ لە ژیاندا چەسپ دەکا، بەبێ ترس ژنانە بە تەقەتەقی قەندەرەکانی ڕێکا بەری ڕەقی زەوی دەکا

و پیاوانەش ستوونی لەسەر قایم دەکا، ئەی چ ئەستەمە لەو ژیانەدا پاک دەرچی! چ دژوارە خاوەن سەرێک، دڵێک، پێنووسێکی بێخەوش و نەبەز بی! گەواهی دەدەم بەو دڵە گەرمەی تۆو بە ساردی ئەو ژیانە، ئەگەر چۆن بە پێچەوانەی ڕێڕەوی ڕووباردا مەلەوانی دەکەی، ئەوها ژیان نەکەی ئەوا هەرگیز سەربەرزناکەیتەوە.
بڕوانە لەو جیهانگیرییە فریودەرەی هەر جیهانی بچووک نەکردۆتەوە بەڵکو مر□ق و بەها یەکانیشی گچکە کردۆتەوە، ژنەکان بەرەبەرە قەبارەی ئەندامەکانی جەستەیان گەورە دەکەن و لەکاتێک دا قەبارەی مێشکیان بچووک دەبێتەوە، بە هەزاران پاڵەوان و ئەستێرەی ساختە نمایشی جوانی سەرکەوتن بەسەرهەمووان‌دا دەکەن، چاوچنۆکی و شمەکخۆری ئاسایشی ئەو زەمینەی خستۆتە گەورەترین مەترسییەوە.
ئەی چ نەفەسبڕە ژنانە وەکو دەرخت لە ژیاندا بلاژێیتەوە و هاوشێوەی درەختیش پێشبینی بکەی کتوپڕ یا دەتبڕنەوە یا دەشکێی یا لەجێی خۆی وشک دەبێ و بەردەبێتەوە، هەمیشەش هەر بە پێوە سەوز بچیتەوە! چ ئاستەنگە گەر بتەوێ هەموو شتێک دروست لەسەر جێگای خۆی دابنێی، دەستهەڵگری بێ ئەوەی ڕەگ هەڵقەنی، ئەی چ قوڕسە لەیەککاتدا ژنانە سێبەری خۆت بپارێزی و پیاوانەش ببیتە سایە! ژنانە بەرپرسیار بی و پیاوانەش لێپرسراو، ژنانە سەرسامبی و پیاوانەش سامەرستۆ، ئەی چەند زەحمەتە هەموو بۆشاییەکان بەسەرڕاستی بە سەربەستی بە سامانی بێ خەوش پڕ بکەیتەوە. جا تۆ وەرە حاڵیم بکە بۆ هەتا سەرڕاستتر بیت ئەو ژیانە پتر لێت دەچێتە بەری چەپەوە!.
سەرسەختی من ب□ تۆش کەوی ناکرێ هاوڕێ، من تا ئێستاش نازانم نە ژنم نە ڕووبار؟ دەستم هەن یا باڵ! هەرگیز نا کەومە ژێر خشتەو هێڵکارییەکانی کات و شوێنی ئەو جیهانە، ئەو ک□ل□□م چۆنی مەبەست بێت وا جوگرافیا دەبەزێنێ و بەناودەکەوێ، بێ ڕەچاوکردنی تەمەن و ڕەگەز و کات و سات، کوێی مەبەست بێت سەری پێدا دەکا، جارجار جێگۆڕکێ دەکا لەگەڵ کەلەی قەندێک و جارجارەش وەک کەلە بەفرێک بەستەڵەک دەکا.
من چ بکەم کە ئەو کەلەسەرە هێندەی بە قاقای پێکەنینی خۆشەویستێک گەرم دەبێ هێندە بە هەموو سامان و دارایی ئەو جیهانە گەرم نابێ، هێندەی بە شیعرێکی جوان دێتە جۆش بەهەموو زانست و تەکنۆلۆژیای ئەو جیهانە نایەتە خرۆش، بێوچان لەبری ژمارەکان وشەکان کۆگا دەکا، ئەو سەرە هێندەی دڕدۆنگی و پرسیارەکانی منداا□□ک لەبارەی ئەو ژیانە سەراسیمەی دەکا، سەدان پەیام و هوتافی سیاسیەکان بۆ گۆڕینی ئەو جیهانە شلوێی ناکا.
ئەی چ ئاستەنگە ژنانە هۆگربی و پیاوانەش هەڵپەسێری، ژنانە بە وشە سەروەری تۆمار بکەی و پیاوانەش بە هێما سەروەری پێشێل بکەی،

بەدە هەموو جۆرە جێنشینێک ڕێتبکەیتەوە و لەڕیز و سەرەکانی ژیانیشدا چاوەڕوانی بکەشی، چەند سەختە لەیەک سەردا ژنانە هەڵەڕە بکەی پیاوانەش هەڵبقەزیتەوە، ژنانە ئازاربکەشی و پیاوانەش ئازاربنەشی، ژنانە ڕەزامەندبی و پیاوانەش ڕازگر، ژنانە بەڕوێوەو پیاوانەش بەردەوامبی، ژنانە فریونەخەی و پیاوانەش فەرمان بدەی.

تۆ بزانە، سەردەردی من تەنها دەرەنجامی تێکئەانی وردە دەمارو تەقهەاتنی خوێنبەرەکانی ناو سەرم نیە، هەڵئاوسانی کۆدەماری مێشک و گرژبوونی ماسولکەکانی نیە،دەردە سەری من دەرئەنجامی چەوتانە دابەشکاری پشکەکانی ئەو جیهانەیە، لەکهەڵبەینی بەشەکانی ئەو نیشتمانەیە، نەخشەکێشانی ئەو سنوورە سیاسەت کردانەیە، کورتهێنانی ئاسایشی ئەو هەسارەیەیە، پەگەبەندی ئەو کۆمەڵگایانەیە، ئەوسەرە لە ژانی ئەوە پەستەوراوە چونکە ئەو چەرخە هەر بەچە پیدا دەسوڕێتەوە، هەرچەندە لە ژیان دا ژنان دووبەرابەر سەربازن بەڵام تەپی ئەو زەویە هەرلەژێرپێ و لەسەردەستی پیاوان دەخولێتەوە.

ئەدی لەو ڕۆژگارەدا ژن بوون چ هونەرێکە و ژن مانەوە چ جۆرەهونەرمەندیەکی پێویستە،ئەگەر ژنەکی خەڵسک بیت چەند ئەستەمە چاوەکانت جیاوازیان نەبێت لەگەڵ ووشەکانت، لێوەکانت پێچەوانە نەبزوون لەگەڵ هەستەکانت، دڵت سپی و خاو بپارێزی وەکو شیری پاکت، پەنجەکانت دژ نەبن لەگەڵ تەهزرینەکانت، پێکەنینەکانت پەرچەکردار نەبن لەگەڵ گریانەکانت، سەرت دەدەنگ نەبێت لەگەڵ دڵت، دەنگت تێکەڵ نەبێ لەگەڵ ڕەنگەکانت.

لەرەبەدوا سەرم لە هیچ سوڕنامێنە چونکە باش دەزانم کە ئەو سەردەمە،سەردەمی سەرپشککردنی سەرمایەداریە و بە جۆرەها تەڵەو تەڵ سەرهەڵدانی مرۆڤەکانی خەفەکردوە،سەردەمی سیخوڕی دیجیتاڵی، تەکنەلۆژیای بریقەدار و ئەدەب و هونەری تژی لە زەڵ بانگەشەیەو ڕەسەنایەتی هەراسانکردوە، گۆگاو مێگا بایت پێشبەکەیانە تا جێگای سەرت بگرنەوە و زەینت کوێرکەنەوە، ئیمەیل، ئێسئێمئێس، ڤایبەر و سۆشیال میدیاکان وەک قولاپ لەسەرت گیربوون هەر هەتا لەسەاوکی لەدەڵا و لە ڕامان لە چاوی ئەزیزێک دوورمان بخەنە، ئەو سەردەمە سەردەمی ئەوەیە سەری خۆت بکەیتە مایە بەس بەئەوەی زیندوو بمێنیتەوە!

بەهەرحاڵ هاوچەرخە ئەزیزەکەم نیگەران مەبە، چونکە ئەو سەرە ئەگەر دەمیش نەبێ لەگەڵ ئەو سەردەمە دڵنیابە بەخۆشسکی سەربەخۆیە، نە نزم دەبێت بە هیچ تاجێک نە دەچێتە ژێر هیچ جۆرە کڵاوێک نە دادەنەوێ بە هیچ دەستێک، نە شۆڕ دەبێ بە هیچ دەسەڵاتێک نە هیچ سەودایەک دەیگرێتەوە، ئەگەر دەهەندەش ترازیدتر ئەو جیهانە لە سایەی سەری پیاواندا لاسەنگ ببێ و شەڕی تێدا نەکوژێتەوە.

کوا کار و ئەرك لای ئێمە؟ … بەختیار محەمەد

پتر لە 2000 ساڵ بەر لە ئەمڕۆ، لە ئیمپڕاتۆڕیەتی ڕۆمانیدا، یاسایەك بە ناوی (كۆرنێلیا) لە بواری پزیشكیدا هەبووە، سزای توندی ئەو پزیشكانەی داوە، كە لە چارەسەركردنی نەخۆشدا لە ئاكامی نەزانیی یان كەمتەرخەمیدا هەڵەیان كردووە و بوونەتە هۆی مردنی نەخۆش؛ دەوڵەت خۆی لە ڕێگەی یاسایەكەوە بە ناوی (ئەكویلیا) سەرپەرشتی ئەم كارەی كردووە. (ول ديورانت, قصة الحضارة, ت: محمد بدران, المجلد الخامس 9/ 10, ص 195).

لە دوای پتر لە 2000 ساڵ بەر لە ئەمڕۆ، كایەی پزیشكیی و سیستمی تەندروستی، وەك هەموو كەرتەكانی دیكەی كۆمەڵگەی ئێمە، لەبەرچاوی یاسا و بە پاڵپشتی یاسا (دەسەڵات)، تاوانی گەورەی لە حەق نەخۆشدا تێدا ئەنجام دەدرێ، كەچی نەك هەر كەس سزا نادرێ و هەرگیز كەس سزا نەدراوە، بەڵكو ڕۆژ لە دوای ڕۆژ كەموكوڕیی و تاوانەكان پتر دەبن.

كێشەكە ئەوەیە هەر كاتێك دەستڕۆیشتووانی ناو دەزگای تەندروستی هەڵەیەك (تاوانێك) بكەن، هیچ یاسا و دەسەڵاتێك نییە چاودێر بووبێ و لێیان بپێچێتەوە و لێپرسینەوەیان لەگەڵدا بكا؛ لەمەشەوە نەخۆش بێ پشت و پەناترین ڕەگەزی پاسیڤی (بێ ویستی) ناو دەزگای تەندروستییە لە كۆمەڵگەی ئێمەدا. دواجار كێشەكە ئەوەیە، كە هەموو كاربەدەستانی ناو ئەم دەزگایە و دەزگاكانی دیكەی كۆمەڵگەی (حكوومەتی) ئێمە كەسانی سەربە حزبی دەسەڵاتدارن و ڕاستەوخۆ حزب دایاندەمەزرێنێ و پلە و پایەیان پێدەبەخشێ؛ لەمەوە هیچ هێزێك و هیچ یاسایەك نییە، كە بتوانێ كاربەدەستی بەرپرس و هەڵەكار سزا بدا و لێ پێچینەوەی لەگەڵدا بكا. لەم ڕوانگەیەشەوە كۆمەڵگەی ئێمە لە هەموو ئاستێكدا دووچاری داتەپینی ئەخلاقیی بووە: هەست بە بەرپرسیارییكردن گەیشتۆتە ئاستێكی یەكجار خراپ و نزم.

لە ئاكامی ئەوەش، كە دەسەڵات لە ڕووی پێدانی مافەوە جوداوازی لە نێوان تاكەكانی كۆمەڵگەدا دەكا (بە پێی ئینتیمای حزبایەتی و پێگەی كۆمەڵایەتی و چینایەتی…)، ئەمە وا دەكا كە كەسی حزبیی پتر

بەرانبەر بە حزبەکەی خۆی هەست بە بەرپرسیاریەتی و ئەرك بكا؛ كەسی بێلایەن و ناحزبییش، یان ئەندامی حزبی دیکەی نادەسەڵاتدار، لە ئەنجامی کەم مافیدا خۆی لە ئەرك و بەرپرسیاریەتی دوور بخاتەوە (دەبێ بزانین زۆربەی جار کەسە بێلایەنەکان باشتر ئەرکی خۆیان جێ بە جێ دەکەن و پتر هەست بەبەرپرسیاریەتی دەکەن لەبەرانبەر کارە مرۆیی و پیشەییەکەی خۆیاندا). ئەم دیاردەیە (بە درێژایی نزیکەی 25 ساڵە) لە دامودەزگاکانی حکوومەتی هەرێمدا بە زەقی و بە تۆخی بەدی دەکرێ و هەستی پێدەکرێ؛ لەمەوە حزبی دەسەڵاتدار دەزگاکان بۆ خزمەتی خۆی بەکار دەهێنێ، ئەمەش لەسەر حیسابی کاری خزمەتگوزاریی ئەم دەزگایانەیە لە بەرانبەر هاووڵاتییاندا.

سەیرەکە لەوەدایە حزبی دەسەڵاتدار (پارتی و یەکیەتی) بە درێژایی 25 ساڵەی حوکمڕانییان ناهێڵن هیچ پۆستێکی بچووك یان گەورە لە دەزگا خزمەتگوزارییە مەدەنیەکانیشدا (نەخۆشخانە، قوتابخانە، زانکۆ، مزگەوت...) بۆ هیچ کەسێکی دیکە بێ جگە لە لایەنگران و ئەندامانی حزبەکەی خۆیان نەبێ (ئەوەی لێ بچێتە دەرێ، کە ئەم دوایيە لە زۆنی سەوزدا هەندێك لە پۆستەکان وەك ئاکامی مافی هەڵبژاردن لە نێوان گۆڕان و یەکیەتیدا بەش کراوە). ئایا دەکرێ حزبێك چەند کورسیەك لە پەرلەمان بهێنێ (با براوەی یەکەم و دووەمیش بێ)، بەڵام چی پۆستی بەرپرسیاریەتی گەورە و بچووك هەیە لە تێکڕای دام و دەزگاکانی حکوومەتدا بۆ خۆی قۆرخی بکا؟ بەڵێ، ئەوە (25) ساڵە حزبی دەسەڵاتدار لە کوردستاندا بەم عەقڵیەتە خۆپەرستە خێڵەکییە مامەڵە لەگەڵ دامودەزگاکانی حکوومەتدا دەکا؛ ئەمەش کاریگەریی نەرێنی ڕاستەوخۆی لەسەر ئەدای کار و ئاستی خزمەتگوزاریی ئەم دەزگایانە هەبووە و هەیە... کێ هەیە ئەمڕۆ ئاکامە خراپەکانی ئەم عەقڵیەتە لەسەر دام و دەزگاکانی حکوومەت و تێکڕای کۆمەڵگەش نەبینێ؟ مەگەر تەنها کەسێك گێل بێ، یان خۆی گێل بکا لە ئاست ڕاستییەکاندا...

شەڕی بە وەکالـەتی بۆڕیە

نەوتیەکـــــان لە Stone ەوە بۆ Petraeus … هیوا خۆشناو

ئۆپەراسیۆنی موسڵ ١٧/١٠/٢٠١٦ کۆتایی گەمەکە نیە بەڵکو سەرەتای هەڵکردنی ئاگرە مەترسیدارەکەیە. کۆمەڵێک نیشانە و ئاماژە گرینگن بۆ ئەوەی مرۆق ڕوداوەکان بەیەکەوە ببەستێتەوە و شییان بکاتەوە، لەوانەش نزیکبونی ناڕاستەوخۆی ئەمریکا لەگەڵ ئێران و شیعەکانی عێراق لەلایەک، بەشداری پێنەکردنی تورکیا یان پەراوێزخستنی لە لایەکـــی دیکە و هەڵکردنی گڵۆپی ســەوز بۆ ئەنکەرە بۆ ئەوەی لە ڕۆژئاوا لە هێزەکانی سوریای دیموکراتی بدات کە واشینگتۆن بە بەهێزترین هێزی سەرزەوی دەزانین دژ بە داعش.
ئەگەرچی موسڵ وەک شادەماری داعش و خوێنبەری سەرەکی ئەو ڕێکخراوە ببیندرێ، لە ڕاستیدا دڵی ڕوداوەکان لە سوریایە. کە لە داهاتوی سوریا باڵە دەست ئەبێ، هەر ئەو ئەبێتە حاکمی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست.
ستراتیژی ئەمریکا ڕونە. واشینگتۆن هەوڵەکانی بۆ باڵادەستبوونی خۆی لە ئۆکرانیا بەردەوام دەکات کە هێلی سەرەکی گواستنەوەی وزەی ڕوسیایە بۆ ئەوروپا. کێشەکانی ڕوسیا و ئەمریکا-ئەوروپا لەسەرخودی ئۆکرانیا نیە، بەڵکو لەسەر ئەو شوێنەیە کە وزەی پێدا تێپەڕئەبێ. وزە چەند گرینگە، بەڵام هیلی گواستنەوەکەی گرینگترە. خاوەن بیرە نەوتیەکان نابێ بە بیرەکانیان سەرخۆش بن، چونکە نەوت لەدەست تۆدا نیە، بەڵکو نرخەکەی، هێڵی گواستنەوە و کڕیارەکەی لەدەست کەسانی دیکە دایە.
بۆ ئەوەی ئەمریکا دو نەیارە گەورەکانی لە جیهاندا “چین و ڕوسیا” ئیفلیج بکات، پێویستە پێشتر زەبرێک لە بڕبڕەی پشتی ئابووریەکەیان بدات، ئەوەش بەتەنیا لە ڕێگای باڵادەستبوونی واشینگتۆن لە سوریا بەرجەستە ئەبێ. ئەوە بۆچونی نیۆ-کۆنسەرڤاتیڤەکانی ئەمریکایە و چەقی شەڕەکە لە عێراق و سوریا لەسەر ئەوەیە نەک داعش. ڕاستە هێزە باڵادەستەکانی جیهان لە سەرەتای ساڵانی ٩٠ ەکانەوە ستراتیژی ڕوخاندنی ڕژێمە کلاسیکیەکانیان گرتۆتە بەر بۆ ئەوەی بازاڕەکانیان لە ڕۆژهەڵات بخەنە گەڕ. بۆ ئەوەی ڕۆژهەڵات وێران بکەن و دوایی کۆمپانیاکانیان بێن دروستی بکەنەوە. بۆ ئەوەی لە ڕۆژهەڵات سیستەمی نیۆ-لیبرالەکان بەجێ بکەن کە ئامانجیان بەتایبەتکردنی کەرتی گشتیە و لە ئەنجامدا حکومەت بچوک ئەبێتەوە و هەزاران سودمەند نابن لە خزمەتگوزاریەکانی دەوڵەت. بەڵام ئەوەی لە سوریا ئەگوزەرێ زۆر گریگترە لەوە.

داعش سەرەتا ئامرازێک بو بۆ ئەوەی حکومەتی ئەسەد بڕوخێ و حکومەتێکی سونەی سەلەفی جێگای بگرێتەوە و دوایی هیلی وزەی وڵاتانی کەنداو لەوێوە بگەیەندرێتە سەر دەریای سپی ناوەڕاست و ئەوروپا. ئەوەش بەتەنیا بۆ وشککردنی ئابووری ڕوسیا و چین بو.

پڕۆژەی هێلی گواستنەوەی وزەی قەطەر لە سوریاوە بۆ ئەوروپا و ڕەدکردنەوەی لە لایەن ڕژێمی ئەسەد

بەپێی یەکێک لە بەڵگەکانی ویکیلێکس ساڵی ٢٠٠٩ کاتێک بەشار ئەسەد پڕۆژەکەی قەطەری بۆ سازکردنی بۆڕی نەوت و غاز لە سوریاوە بەسەر دەریاسی سپی ناوەڕاست ڕەدکردەوە، کە پڕۆژەیەکی ئەمریکی، کەنداوی و ئیسرائیلی بو، لایەنەکان پیلانی سەرهەڵدانێکی سوننەکانیان لە ناو خاکی سوریادا داڕشت و ئامانج ڕوخاندنی ئەسەد بو. بە ئەو مەبەستە دەزگای هەواڵگیری ئەمریکا CIAهەڵسا بۆ چەکدارکردنی گروپە سوننیەکان دژ بە دیمەشق.

شەڕی سوریا لە ساڵی ٢٠١١ دا دەستی پێکرد لەگەڵ گەشەسەندنی بەهاری عەرەبی کە لە کۆتاییدا وڵاتانی کەندا و میدیا زەبەلاحەکانیان دەستیان تێوەرداو و شۆڕشەکەیان لە ژێردەستی کچو کوڕە خوێندکارەکان دەرهێنا ووەک چەکێکی سوننی و تەنانەت سەلەفی دژ بە نەیارەکانیان بەکاریان هێنا. بەڵام لە ڕاستیدا شەڕەکە لە ساڵی ٢٠٠٩ وە دەستی پێکردبو کاتێک ئەسەد پڕۆژەی قەطەری ڕەدکردەوە. تەماشای لێکۆڵینەوە بەهێزەکەی ڕۆبەرت – ف – کێنێدی بکە Robert F. Kennedy Jr. “Syria: A new pipeline war” سوریا: شەڕی نوێی هێلی بۆڕییەکان.

دوای ئەوە یاریەکە بە کوێ گەیشت

دوای ئەوەی ئەسەد هەستی کرد کە قەطەری گەورەترین هاوپەیمانی ئەمریکا لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست پیلانێکی مەترسیداری هەیە بۆ ئەوەی بۆڕی نەوت و غازی وڵاتانی سوننە بۆ ئەردون، سوریا و تورکیا ببەستێتەوە و ئامانجەکەش جگە لەوەی وڵاتانی کەندا و بەتایبەتی قەطەر ئەکاتە گەورەترین هێزی ئابووری ڕۆژهەڵات، هاوکات زەبرێکی کوشندەیە لە ئابووری ڕوسیا و چیتر ئەوروپا بەدەست غازی ڕوسیا زەلیل نابێ، ئیمزاکردنی پڕۆژەکەی ڕەدکردەوە.

پڕۆژەی هێلی گواستنەوەی وزەی نێوان ئێران – عێراق – سوریا و لوبنان

پەیامنێری ئاسیا تایمز پێپ ئەسکۆبار ئەڵێ، ئەگەر هاتو ڕۆژێک لە ڕۆژان هێلی گواستنەوەی بۆری گاز لە نێوان ئێران-عێراق-سوریا و

لوبنان دا تەواو بێ، ئەوكاتە شيعەكان ئەبنە گەورەترين هێزى پ□ايين لە جيهاندا.
دواى ئەوەى هەواڵێ “هێلى بۆڕى ئيسلامى” بڵاوكرايەوە و ڕوسيا پشتگيرى لێكرد كە لە ئێرانەوە دەستى پێدەكرد و لە ناو خاكى عێراق و سوريا دەڕۆيشت و دەگەيشتە بەنداوەكانى لوبنان، و□لاتانى سوننە توشى هێستريا بوون. ئەوان بۆ ئەوەى پڕۆژەكە بگەيەننە توركيا و لەوێشەوە دەرياى سپى ناوەڕاست پێويستيان بە كوشتنى ئەسەد بو. ئيستيخباراتەكانى سعوديە، ئەمريكا، ئيسرائيل و توركيا كەوتنە خۆ، بەڵام ئەوەى بە گونجاويان زانى سەرهەڵدانى سوننيە سەلەفيەكان و چەكداركردنيان بو.

مێژو دووبارە ئەكەنەوە

ئەوانەى باش لە مێژوى دوێنێ ناڕوانن، ناتوانن ببنە خاوەن ستراتيژيەكى سەركەوتو. ئەوەى ئێستا لە سوريا ئەگوزەرێ، لە ڕاستيدا ئەو چيرۆكە ڕاستەقينەيەيە كە ئەمريكيەكان و دەزگاى هەواڵگيرى CIA زياتر لە پەنجا ساڵ بەر لە ئێستا ئەنجامى داو، ئێستا دووبارەى ئەكاتەوە. لەو بارەيەوە كەننەدى وا ئەڵێ:
((ساڵى ١٩٥٠ دوايت أيزنهاور”جەنەڕاڵ” و ألين دالاس ويلز “ديپلۆمات” ى ئەمريكايى و كاربەدەست لە دەزگاى CIA ، بە سياسەتى خۆماڵى كردنى نەوتى عەرەبى و ناسيۆناليزمى عەرەبى زۆر توڕەبون و ئەو يەكەيان وەك “دەنگى كۆمۆنيستان دێ” لێكدايەوە. ئەو دو كاربەدەستەى ئەمريكا هەڵسان بە سازكردنى پڕۆژەى سەربازى نهێنى دژى ماركسيزمى سوڤيەتى ك□ و□لاتانى “سعوديە – ئۆردون – عێراق – لوبنان” يان دەگرتەوە. بۆ ئەوەش دژى ئەو دەنگانەى كە ئەوان پێيان دەگوتن دەنگى كۆمۆنيزم، پاڵپشتيان لە سەرهەڵدان و پەرەپێدانى ئايديۆلۆژياى كۆنسەرڤاتيڤى جيهادى “سەلەفى و وەهابيەكان” كرد و لەو كاتەوە كاريانكرد بۆ بۆ پەرەپێدانى ئايديۆلۆجياى ئيخوان المسلمين. بەپێى پەرتوكى Heiliger Krieg ئەمريكا لە ساڵى ١٩٥٠ هاوشانى سعوديە خەريكى پەرەپێدانى وەهابيەكانە لە ناوچەكە.
يەكەمين دەستێوەردانى ئەمريكا لە سوريا ساڵى ١٩٤٩ دەستپێئەكات. دواى ئەوەى سەرۆكى ه□□ب□ژ□ردراوى ئەوكاتەى سوريا “شوكرى ئەل-كوەيتى” دوودڵ بو لە ئيمزاكردنى پڕۆژەى سەربازى ئەمريكا-سعوديە لە سوريا و لوبنان. دەزگاى هەواڵگرى ئەمريكا CIA كودەتايەكى ئەنجامدا و حوسێن ئەل-زەعيم ى نزيك خۆى هێنا سەر دەستەڵات. ئەل-زەعيمى بۆ ئەوەى پڕۆژەكەى ئەمريكا و سعوديە جێبەجێ بكات، سەرەتا پارلمانى سورياى هەڵوەشاندەوە، بەڵام دواى چەند حەوتويەك لە لايەن

هاووڵاتیانی سوریا ڕوخێندرا. دوای ئەوە CIA سیخوڕە بەناوبانگەکەی خۆی Rocky Stoneی بە ٣ ملیۆن دۆلارەوە ناردە سوریا بە ئەوەی سەلەفییە سوننییەکان و جەنەڕاڵەکان بە بەرتیل و پارە هان بدەن بە کۆدەتا یەکی دیکەی سەربازی. سوپای سوریا هەستی بەوە کرد و بە جاری یەکەم لە مێژووی سوریادا، سوپا هەڵیکوتایە سەر باڵیۆزخانەی ئەمریکا لە دیمەشق و Stone یان هێنا بەردەم کامێراکان. ناوبراو دانی بەوەدانا کە ئەوان لە هەوڵی کۆدەتا و شۆڕێکی نایاساییدان دژ بە سوریا. سوپا ئەوکاتە سەرجەم سیاسی و سەربازییەکانی نزیک ئەمریکا تەسفیە دەکات و بەرەو دکتاتۆرییەت و دەوڵەتێکی تۆتالیتاری لە دەستی جیهازێکی ئەمنی توند و تۆڵ هەنگاو دەنێ.
خوێنەری هێژا سەرنج بدە چۆن ئەوەی دوای پەنجا ساڵ لە سوریادا، بەدەستی هەمان ئاکتەر، هەمان سیناریۆ دووبارە دەبێتەوە. کاربەدەستە تەمبەڵەکانی CIA لە سەردەمی دەیقید پتریوس لەبەر تەمبەڵی و دەبەنگی تاقەتی نوسینی سیناریۆیەکی دیکەیان نیە، بۆیە ئەو سیناریۆیە ڕۆکی ستۆن کە زیاتر لە پەنجا ساڵە لە ئەرشیفەکەیان کەوتوە، بە تۆپوتۆزەکەیەوە دەریانهێنا و لەژێرناوی ئەسەد دکتاتۆرە، داعش لەناو دەبەین!!، دیموکراستی و دادپەروەری لە سوریا بنیاد دەنێین و …هتد خەڵکی هەزاری حەلەب، شەنگال و کۆبانێ و …هتد ناوچەکەیان کردە قوربانی.

پڕۆژە شەیتانییەکەی John Kerry و شا عەبدوڵا
لە ١١ی سەپتەمبەری ساڵی ٢٠١٤ وەزیری دەرەوەی ئەمریکا جۆن کێرری و شا عەبدوڵای سعودیە لە کەناری دەریای سور کۆبونەوە و نەخشەی پڕۆژەیەکی نهێنیان کێشا کە لە ئەدەبیاتی سیاسیدا ناوی نراوە “ڕێککەوتنە نهێنییەکەی کێرری و عەبدوڵا” the kerry abdullah secret deal بە وردەکاری پڕۆژەکە سەیری لێکۆڵینەوە بەناوبانگەکەی F. William Engdahl بکە.
ئەو پڕۆژەیە بریتی بو لە دابەزاندنی نرخی نەوت لە ڕێگای OPEC کە سعودیەی عەرەبی دەستەڵاتێکی بەرچاوی هەیە لەو دەزگایەدا. ئەوان واتە ئەمریکا و سعودیە ئامانجیان ئەوەبو، زەبرێکی کوشندە لە ڕوسیا و ئێران بدەن. نرخی نەوتی سعودیە بۆ ئاسیا لە جیاتی ١٠٠ دۆلار کرا بە ٥٠ دۆلار، ئەوە گرفتێکی گەورەبو بۆ ڕوسیا، بەڵام وڵاتی سین سودی لەو پڕۆژەیە بینی. بەپێی ئەو زانیاریانەی کە لە دواییدا لە زاری بەڕێوەبەری ناوەندی سیاسەت و ستراتیژی نەوت ڕەشید ئابانمی بیسترا، ئامانج لەو ڕێککەوتنە نهێنیە ئەوەبو، ڕوسیا دەست لە پشتگیریکردنی ڕژێمی ئەسەد و ئێرانیش ناچاربکرێ دەست لە بەرهەمهێنانی چەکی نوکلێری هەڵگرێ.

ئەمریکا بۆ ئەوەی وەک هێزی سوپەری جیهان بمێنێتەوە ناچاربو، زەبرێک لە ڕوسیا و هەردو هاوپەیمانی سەرەکی ئەو واتە ئێران و سوریا بوەشێنێ، ئەوەش بەتەنیا لە ڕێگای یاریکردن بە سیاسەتی نەوتەوە ئەکرێ. لە بیرمان نەچێ ساڵی ١٩٨٦ ئەمریکا لە ڕێگای هەرزانکردنی نەوتی خاوی سعودیە بۆ ١٠ دۆلار، وەکو ئێستا ڕژێمی سۆڤیەت و ئابووریەکەی کردە ئامانج کە لە دوایـیدا سۆڤیەت هەڵوەشایەوە. ئێستاکەش ئەمریکا ڤلادیمیر پوتین لە ئاسیا و ڕۆژهەڵاتی بە گەورەترین بەربەست دەزانێ لەبەردەم سیاسەتەکانی بەتایبەتی ئەوەی پێی دەگوترێ سیستەمی جیهانی نوێ کە ئەوروپا و ئەمریکا بەیەک بەرەوە ڕوبەڕوی بەرانبەرەکانیان ببنەوە. بۆ ئەوەی ئەمریکا سەرکەوێ پێویستی بە هاوکاری و هاوپەیمانی لەگەڵ هەندێک وڵاتی ئاسیا هەیە. ڕوسیا لە چەند ساڵی دوایـیدا هەوڵ ئەدا ئابووریەکەی پابەند نەبێ بە سیستەمی دۆلار و ئەگەڕێتەوە بۆ بازاڕی نەتەوەیی. بۆیە چاودێران پێیان وایە پیلانە شەیتانیەکەی کێرری و عەبدوڵا نەخشەیەکی گەوجانەبو. هەربۆیە دوای ئەوە ڕیاز، واشنگتۆن، دۆحە و ئەنکەرە بۆ جێبەجێکردنی پیلانەکانیان پەنایان بۆ ناشەرعیترین و دڕندەترین هێز برد لە جیهاندا کە سەلەفیەکان بوون. ئێستاش هەر ئەوانن باسی لەناوبردنی ئەو گروپانە دەکەن!!.

ئێران لە ناو یاریەکەدا زۆرترین شانسی هەیە

هەرچەندە ئێران بەهۆی نەبونی سنور لەگەڵ سوریا ناتوانێ تاسەر ڕۆڵێکی وا کاریگەر ببینێ. تاران هەوڵ ئەدا پشتگیری خۆی بۆ عەلەویەکانی سوریا بەردەوام بکات و بەوپێیە زنجیرەیەکی شیعە لە تارانەوە بۆ بەیروت لە ڕێگای عەلەویەکانی سوریا پەرەپێبدات کە سوپای پاسداران، سوپای بەدر، ڕەوتی سەدر، مالیکی، ئەسەد و حزب اللـە ی لوبنانی سەربازی ئەو خەتە دەبن. ئەوەش جوگرافیای شیعەکانە ئێران، عێراق، سوریا و لوبنان بەیەکەوە دەبەستێتەوە.

ستراتیژی سەرجەم لایەنە بەهێزەکانی گەمەکەی سوریا و عێراق “ڕوسیا، سعودیە- ئەمریکا” بریتیە لە شەڕێک لەسەر هێڵی گواستنەوەی وزە و گاز لە ڕێگای دەریای سپی ناوەڕاستەوە بۆ ئەوروپا. لە ئێستاوە دیارە پیلانی سعودیە و قەطەر کە ڕوخاندنی ئەسەد بو لە ڕێگای شەڕشەکی سەلەفی و وەهابی سەرکەوتو نەبوە، ئەوەی دەمێنێتەوە ڕوسیا و ئەمریکان. ئێستا بەدەرئەکەوێ ئەمریکا لە زۆر بواردا لەگەڵ ئێران کاردەکات. شەڕی موسڵ یەکێکە لەو نمونانە. موسڵ بۆ ئێران زۆر گرینگە و تاقە پردەکە بۆ بەستنەوەی تاران و دیمەشق بەیەکەوە. ئەمریکا لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا زۆر ماندوە، سەختە بتوانێ ڕوبەڕوی ئێران ببێتەوە. ئێرانیش بۆ ئەوەی ببێتە هێزێکی ئابووری گەورەی جیهانی، پێویستی بە ئەمریکا و ئەوروپایە. ئایا تە بەرەی

ڕۆژێک لە ڕۆژان ئەگەر ئەمریکییەکان لە سوریا بێهیوابوون، پەنا نەبەنە بەر ئێران بۆ ئەوەی پرۆژە کۆنەکە واتە هێڵی گواستنەوەی نەوت و غاز لە نێوان ئێران-عێراق-سوریا لوبنان زیندوبکەنەوە؟ ئەوەش ڕەنگبێ سیناریۆیەکی پێشبینی کراوبێ بۆ دابڕانی پەیوەندی نێوان ڕوسیا و ئەوروپا. ئایا ئەوکاتە هەڵوێستی تورکیا-وڵاتانی کەنداو و ئیسرائیل چی دەبێ؟ ئەمریکا دەتوانێ هاوسەنگییەک لەنێوانیاندا سازبکات؟ ئەگەر ئێران پاشەکشە بە بەرهەمهێنانی چەکی نوکلێری و دژایەتی سیۆنیزم بکات، ئەوا ئەگەری ئەو سیناریۆیە لە ئارادایە، چونکە ئێران و ڕوسیا لە داهاتودا لەوانەیە ببنە ڕکەبەری بەهێزی یەکتر لە ناوچەکە.

ستراتیژی تورکیا لە عێراق و سوریا

وادیارە ستراتیژییەکانی تورکیا لە عێراق و کوردستاندا دیارن و ئەگەر بمانهەوێ خەتیان بەژێردا بکێشین، ئەبێ سەرەتا لەو خەونەوە دەستپێبکەین کە ئەردۆغان بۆ دەوڵەتی نوێی عوسمانییەوە دەبینێ.
بەپێی ئەوەش کەرکوک، موسڵ، حەلەب سێ شاری دەوڵەتی عوسمانین و لەو سەردەمەدا موسڵ و حەلەب گەورەترین ناوەندی بازرگانی بوونە لە ڕۆژهەڵات. ئەنکەرە هەوڵ ئەدا خۆی تێکەڵی سەرجەم ململانێکان بکات کە پەیوەندیان بەو شارانەوە هەیە.
جگە لەوە تێکەڵاوی تورکیا لەگەڵ گروپی داعش بەپێی کۆمەڵێک بەڵگەو بۆچونی گەلێک لە وڵاتان، گرینگی ئەو چەکدارانەی داعش کە لە موسڵ ڕادەکەن بۆ تورکیا دیاری دەکات.
هەبوونی گەریلاکانی پکک و ملیشیاکانی نزیک ئەو ڕێکخراوە لە چیای شنگال و دوایی سنوری موسڵ لەگەڵ ڕۆژئاوا، چاوی ئەنکەرەی بردۆتە سەر گۆڕانکاریە خێراکانی ناوچەکە.
بۆ وڵاتانی کەنداوی دوژمنی ئێران گرینگە کە تورکیا لە ناوچە سوننی نشینەکانی عێراق بالادەست بێ، بۆ ئەوەی ڕێگا نەدات لە داهاتودا شیعەکان ناوچەی موسڵ و ئەنبار بکەنە پردێک بۆ بەستنەوەی ئێران و سوریا بەیەکەوە.
پڕۆفێسۆر ڕۆبەرت ئۆڵسۆنی شارەزا لە بارەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست پێیوایە “تورکیا کۆمەڵێک ستراتیژی لە عێراقدا هەیە، بەڵام بەبێ ڕێککەوتن لەگەڵ ئێران ناتوانی بەشی زۆریان بێنێتە دی”. ئەگەر تورکیا لەگەڵ ئێران نەگاتە ڕێککەوتن بەتەنیا کاریگەری لەسەر هەرێمی کوردستاندا دەمێنێتەوە و ئەتوانێ سود لە شیرینییەکانی سەرزەوی و ژێر زەوی کوردستان وەرگرێ. ڕەنگبێ ڕێگانەدان بە بەشداریپێکردنی تورکیا لە ئۆپەراسیۆنی ڕزگاری موسڵ، سەلمێنەری

قسەکانی ناوبراو بە کە ئێران و هێزە شیعەکان ڕۆڵیان هەبو. بۆیە واپێدەچێ تورکیا لەگەڵ پارتی دیموکراتی کوردستان بە سەرۆکایەتی بارزانی و هێزە سوننییە بەعسییەکان کە بەشێکیان ئێستا لەناو داعشدا [illegible] بیریان لە سیناریۆی ناوچە یان دەوڵەتێکی سوننە لە عێراقی ئێستا کردبێتەوە. ئەگەر بەشێک لە بانگەشەکانی بارزانی بۆ دەوڵەتی سەربەخۆ بەتەنیا هەڵمەتێکی ڕاگەیاندن بێ، بەشەکەی دیکەی بریتییە لە سازکردنی دەوڵەتێکی سوننە لە ژێردەستەڵاتی تورکیادا.

سەبارەت بە سوریا ترسەکانی تورکیا زیاترن. ئەگەرچی تورکیا یەکێک لەو هێزانەیە کە دەتوانێ لەسەر زەوی سوریا ڕۆڵێکی گەورەتر و بەکاریگەرتری هەبێ لە سەرجەم هێزەکانی دیکە، بەڵام سیاسەتی ئەردۆغان و گومانکردن لە پەیوەندییە مەترسیدارەکانی لەگەڵ داعش لە لایەک و ستراتیژی ئەردۆغان لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و هەوڵدان بۆ دەستەڵاتی ڕەهایی ئەو پیاوە، وای لە سەرجەم هێزەکانی جیهان کرد، لە ناچاری نەبێ هاوکاری نەکەن. گەورەترین کێسپیش ئەوڕۆکە ڕۆژئاوای کوردستانە کە بۆ ئەمریکا و ڕوسیاش گرینگە. دروستبونی کوردستانێکی دیکە لە تەنیشت تورکیاهەڕەشەیە. چارەنوسی سوریا چی بەسەر دێ، کە لە داهاتودا دەبێتە حاکمی دەریای سپی ناوەڕاست؟ سنورەکانی ئەو کوردستانە تا کوێ دەچن؟ کانتۆنەکان تا چەند و کەی یەکتر دەگرنەوە؟ ئەگەر ئەوانە نەهاتنە دی چی ڕوئەدا و پڕۆژەی بە باشوورکردنی ڕۆژئاوا سەردەگرێ یان نا؟ ئەوانە پرسیاری جدین و لە داهاتودا زو یان درەنگ وەڵامەکانیان وەردەگرینەوە.

ڕژێمی ئەسەد تا ئێستاش سەرباری ئەوەی شکست و داڕمان تا لوتی هاتوە، بەردەوامە لەسەر ئەقلییەتی شۆڤێنیزمی و دەوڵەت-نەتەوە. بەڵام وەک تاکتیکی ڕۆژانە ئەبێ لایەنی کوردی ئەوە بزانێ ئەوڕۆ ئەسەد زۆر لە تورکیا و ئەو لایەنانەی لە پەراوێزی تورکیا سیاسەت و شەڕ ئەکەن باشترە، چونکە بەهێزە و ئەو ئیرادەیەی نییە ڕوبەڕوی کورد بێتەوە.

ئێستا مۆسکۆ لەسەر سنوری سوریای دەریاسی سپی باڵادەستەو بنکەی سەربازی هەیە، بۆیە ناوچەی حەلەب و دەوروبەری بۆ ئەو زۆر ستراتیژییە کە کانتۆنی عەفرینیش ئەگرێتەوە. پەیوەندی کورد لەگەڵ ڕوسیا زۆر گرینگترە لە پەیوەندی کورد لەگەڵ ئەمریکا. ستافی ئۆباما بەتەنیا بۆ ئەوەی میراسێک بۆ دیموکراتەکان بنیات بنێ، بەر لە بەجێهێشتنی کۆشکی سپی، شەڕی موسڵی دەستپێکردوە، بەڵام لە سوریا چی ئەکات جارێ دیارنییە. کەچی ڕوسیا نایهەوێ بە ماوەیەکی دوور و درێژ لە سوریا شەڕ بکات و ئابوورییەکەی ناخاتە مەترسی. ڕوسیا پەلەیەتی لە پاککردنەوەی باکوری سوریا لە ئیسلامییە جیهادییەکان و ئۆپۆزیسیۆنی سوریا. ئەگەر کورد و ئەسەد ڕێکبکەون،

ئەوا بەیارمەتی ڕوسیا دەتوانن سیاسەتەکانی تورکیا لە باکوری سوریا پوچەڵ بکەنەوە، ئەگەرنا ستالینگرادێکی دیکە وەک ئەوەی کۆبانێ لە عەفرین و دەوروبەری چاوەڕێمان ئەکات. ئەمریکا لە عێراق و سوریا بەتەنیا یە، بارەگا سەربازیە زەبەلاحەکەی ئەمریکا “ئینجەرلیک” ئێستاش لە تورکیا یە. ئەمریکا لە ناوچەکە بەتەنیا تاقە ئەندامێکی بەهێزی هەیە لەناو ناتۆ ئەویش تورکیا یە. سەرجەم هاوپەیمانەکانی ئەمریکا لە ناوچەکە وڵاتانی کەنداو سوننەن کە پەیوەندی ستراتیژیان لەگەڵ تورکیا هەیە. تورکیا ئەوڕۆ کارتی ڕوسیا دژ بە ئەمریکا باش بەکاردێنێ. کارتی پەنا بەران دژ بە ئەوروپا باش بەکاردێنێ. مر□ق ل□وە ئەترسێ، ئەمریکا ناچاربێ لە داهاتودا لەگەڵ تورکیا لە سوریا و عێراق کاربکات و پشت لە هێزەکانی سوریای دیموکراتیک بکات. هەڵمەتەکانی تورکیا لە ناوەڕاستی مانگی ئۆگستی ٢٠١٦ لە سوریا و ئەو ناوچانەی کە لە ڕوی جیۆستراتیژی بۆ کوردەکان گرینگن و هەڵگیرساندنی گڵۆپی سەوز لەلایەن ئەمریکا نیشانەی ئەو یەک□ یە.

کورد ئەبێ باش بزانێ ئەگەر ببێتتە بەشێک لە شەڕی بۆڕیەنەوتیەکان ئەوا جگە لە سوتەمەنیەک بۆ شیعە و سوننیەکان هیچی دیکەی لێ بەرهەم نایە. کورد ئەبێ لە ئاستی ناوچە ستراتیژیەکی فراوانی هەبێ. بەپێی ستراتیژی فراوانی ناوچەکە لە هەر بەشێکی کوردستان ئەبێ ستراتیژی کورد هەبێ، ئەگەرنا بەتەنیا ئەبینە سەربازی یاریەکانی هێزەکان وەک ئەوەی ئێستا لە موسڵ ئەگوزەرێ. ئەگەر کورد توانی ستراتیژی هاوبەشی هەبێ، هێزی یەکگرتوی هەبێ، خۆی لە ئەقڵیەتی سەردەمی میرەکان ڕزگار بکات، ئەوا شانسی سەرکەوتنی گەلێک زۆرە. ئەوەی ئێستا دەبینین دابەشبونە بەسەر بەرەکاندا و لەناو ئەو دابەشبونەشدا هەندێک کورد بەتەنیا دەبنە سوتەمەنی بۆ بەرژەوەندی ئەلیتی سیاسی داخراو. کوردی بێ فکر، بێ پڕۆژە و بێ پلان جگە لە سەربازێکی ڕوتی شەڕی بۆڕیەکان چارەنوسێکی دیکەی نابێ.

Heiliger Krieg

Turkey’s Strategy for Syria and Iraq

War Propaganda: Syria’s Destruction by the Lies of the Western Media. “Washington will Never let Go, Their Target is World Hegemony”

https://sputniknews.com/politics/201602241035279588-us-syria-conflict-daesh/
http://www.ecowatch.com/syria-another-pipeline-war-1882180532.html
http://www.informationclearinghouse.info/article40089.htm

Turkey’s Strategy for Syria and Iraq

هۆکاری هەڵوێستە جیاوازەکانی لەمەر روداوەکەی کەرکوك … عیماد عەلی

دیارە راستگۆترین و دڵسۆزترین و خۆبەخترین و خۆبەخشترین کەس و بەرگریکار لە کەرکوك بە پێی ئەوەی لەو رۆژەدا دەرکەوت، خەڵکە رەشوروت و کوردپەروەرەکەی خودی شاری کەرکوك بوون، کە بە هەموو توانا و حاڵو ماڵی خۆیانەوە بۆ سڵەمینەوە و دوور لە یەك تۆزقاڵ ترس هاتنە میدان و دەستیان لە کوشتن و لەناوبردن و وەدەرنانی ئەو جنۆکانە نەپاراست .
ئەمە لە کاتێکدا کە پێشمەرگە وەك ئەرکی سەر شانی خۆی و دڵسۆزی بۆ شارێکی کوردنشین، هیچ کەموکورتیەکی نەبوو، گیانیان بەخت کرد و ئازایەتی و پاڵەوانێتیان نواند و لە نێو پێشمەرگەکانیشدا کورانی کورکوك قسوریان نەکرد و توانیان خەونی زۆرێك لایەنی ناوەکی چ عیراقی بێت یان کەرکوکی و تەنانەت کوردستانیش، یان دەرەکی، لەگۆر بنێن .
بەڵام ئەوەی تێبینی دەکرا، لەو چەند سەعاتەدا، زۆرێك لایەن هەبوون هەر یەکەو بە پێی بەرژەوەندی خۆی لەو بارەوە دەدوا و بە پشتخانی حزبی و یان ناوچەچێتی یان شارچێتی قسەی دەکرد و لێدوانی دەدا، ئەمەش بۆ هەر کەسێکی ئاسایی دەریخست کە نەبونی روحی یەکگرتووی و پەرشوبڵاوی چەند کاریگەری خۆی لەسەر بیر و رەفتار و تەنانەت بۆچونی تاکی کۆمەڵگەی کوردەواری جێهێشتووە .

لە لایەکی ترەوە هەڵوێستی لایەنە نێوخۆیە عیراقی و کوردستانیەکان و دەرەکیەکانیش لەمەر پرسی کەرکوك و دوارۆژەکەی بە جوانی بۆ هەموو لایەك دەرکەوت، لەمەشدا پلان و پیلانەکانیش روون بونەوە، کێ کەمتەرخەم بوو، بەڵکو پێشیخێش بوو کە داعش لەکەرکوك بێت نەك کورد دەسەلاتدار بێت، کێ چاوپۆشی لەو مەسەلەیە کرد و پشتگوێی خست، کە دەیتوانی تەنانەت بە لێدوانێك هەڵوێستی راستەقینەی خۆی دەربرێت، کەچی قروقەپی لێکرد، کێ ئاواتەخواز بوو کە روداوەکە درێژەبکێشێت و فشارەکانی سەر موسڵ کەم بێتەوە و تەنانەت وردە دەزوی پشت سیناریۆکە بە شێوەیەك بۆ هەموو لایەك دەرکەوت، کە لەم کردەوە تیرۆریستیە هەندێك عەسکەری و سەرتاپا سیاسیەی داعش کێ بە هەر جۆرێك لە جۆرەکان بەشدار بووە . تەنانەت لە نێو ئەو هەموو لایەنانەدا دووبەرەکی نێوان هەردوو باڵی یەکێتی نیشتمانی کوردستانیش کە حزبی یەکەمی دسەڵاتدارە لەو شارەدا بە روونی دیار بوو .

ئەمە بۆ شارێکی زۆر گرنگ و یەکجار ستراتیجی بۆ کورد و پرسەکەی و دوارۆژی بەم شێوەیە بێت و، ئەوەمان بۆ دەربخات کە یەکگرتوویی گەلی کوردستان لە چ ئاتسێکدایە و ناکۆکی لە چ قۆناغێکدا، وا خۆی فرز کردووە و پیشانی هەموو لایەکی دا کە وەزعی کوردستان چۆن چەقی بەستووە و، بەهیچ شێوەیەك دوارۆژی گەلەکەیان نەخوێندێتەوە .

ئەمەی کەرکوك پیلانێکی دوژمنکارانەی نێودەوڵەتی و نێوخۆیی بوو کە لەدوارۆژێکی نزیکدا لایەنەکانی دەردەکەوێت و بۆ هەمووان ئاشکرا دەبێت و کاری پشت پەردەی لایەنە بەشداربوەکانی بۆ خەڵك روون دەبێتەوە . ئەوەی گرنگ و مەبەستە پلاندانەر و بەشداریکەر و هاوکاریکەریی پشت پەردەیە کە بۆ خەڵك بە جوانی دەرکەوێت .

ئەوەی لەم کردەوە درندانەیە قازانج دەکات بە پلەی یەکەم ئەنقەرەیە پێش داعش، لەبەر ئەوەی:

یەکەم : زۆر لایەن بەم کردەوە مەشغوڵ دەکات کە مەبەستیەتی لە موسڵ دوور بکەونەوە، بە تایبەتی یەکێتی و پەکەکە و تا رادەیەك حەشدی شەعبی، تاوەکو بتوانێت لە مەیدانی شەری موسڵ لە رێگەی بەرەکەی کورد یان پارتیەوە هەر چیەکی بوێت بیکات و لایەنی زاڵ لەوێدا واتە پارتی بێگومان دەبێت ملکەچی بێت، لەبەر ئەو بەرژەوەندیانەی کە لە ژیر دەستی تورکیایە و، تا ئێستا سەبەتە پر لە هێلکەکانی رادەستی ئەو کردووە ووەرینەگرتێتەوەو وای لێهاتووە کە هەنگاوێك بۆ راوێژ و رازیبونی ئەو نەروات .

دووەم : لەناو خۆی کەرکوکدا لایەنگران و داردەستانی تورکیا، چ لەبەرەی سونە بێت یان تورکمانەکان، بکەونە حاڵەتێك کە لە سەنگەری بەهێزیەوە لێدوان بدەن ورەفتار بکەن و بێژن گیان و حاڵ و ماڵیان

ئارام نیە و شارەکە سەقامگیر نیە و پێویستی بە هێزی تری غەیرە هەیە بۆ ئارامی شارەکە و، لەوەشدا دەتوانن یاری خۆیان بکەن و کەرکوکیش بەدەردی موسڵ بەرن .

سێیەم : فشاری زیاتر لەسەر موسڵ کەم دەبێتەوە و بەرەی نوێ دروست دەکرێت و شەرەکە درێژە دەکێشێت کە ئەمە هەمووی لە بەرژەوەندی قازانجی تورکیا و پیلانەکانیەتی . لەمەشدا زۆر کارتی لەم ناوچەیە تێکەڵ دەکرد لەوانەش:

1 – بوار بۆ حەشدی شەعبی دەکرایەوە بە زۆری بێنە ناو کەرکوکەوە، بەمەش ناکۆکی لە نێوان پێکهاتەکانی کەرکوك دروست دەبوو و تورکیاش لەدوورەوە و بە دەستی پاشکۆکانی یاریی خۆی دەکرد و بواری دەستێوەردانی بۆ ئاسان دەبوو .

2 – لایەنگرانی تورکیا بێدەنگ دەوەستان لە ئاست پشێوی و ئاڵۆزیەکان و بەڵکو ئاگرەکەشیان خۆش دەکرد و بەرەی خۆیان قایم توند و بەگورتر دەکردەوە و، ئامادەباش دەبوون بۆ هەر ئەگەرێك کە تورکیا بە پیلانەکانی دەیتوانی بیگێڕێت .

3 – تەنانەت هەر هیچ شتێکیشی بۆ نەکرایە، دەیتوانی هاوسەنگی هێزی کوردی بۆ بەرژەوەندی پارتی دیموکرتی کوردستان بگۆریت و، لەوێوە بە ئاسانی دەیتوانی فەرمانەکانی بەو ڕێگەوە جێبەجێ بکات، کە ئەوەش بەزەرەر بۆ کورد و، تەنانەت بۆ ئاگاداریی خۆی بۆ پارتیش دەکەوتەوە .

4- دەیتوانی کەرکوك وەك کارتێکی زۆر گەورە بۆ کێشەی موسڵ بەکار بێنێت لە پاش رزگارکردنی و بەقەراربونی ئاسایشی شارەکە .

چوارەم: هەر هیچ نەبێت بەم کارەی تورکیا دەستی عیراقی زیاتر لە کورد بەسەر کەرکوکدا زاڵ دەکرد، کە لەلایەن ئەنقەرەوە بۆ بەرژەوەندی خۆی لە کورد باشترە، دیارە بە پێی بیرکردنەوەو پلانەکانی ئەو .

بۆیە، دەکرێت بڵێین کە ئەنقەرە ڕۆڵی گەورەی تێدا هەبێت و تا رادەیەکیش ڕێی تێدەچێت بەغداش زانیاری نهێنی هەبوبێت و، لەبەرژەوەندی خۆی زانیبێت کە ئەگەر داعش سەرکەوتو بوایە، لەدوارۆژدا بەغدا لە رزگارکردنی کەرکوك بەشدار دەبوو، بەو شێوەیەش کەرکوك بە تەواوەتی دەگەرایەوە باوەشی ناوەند و هێزە پیلانگێرەکان و، سیناریۆیە نێوخۆییو دەرەکیەکە سەرکەوتو دەبوو .

ئاژەڵانی خوێنەر … عەبدولموتەڵیب عەبدوڵڵا

لە سێبەری ئەو دارستانە لەبەر کتێبان دەمێنم
بیرم لە گەڵا ئاڵاوە
دڵم تووند تووند وەك چۆلەکەیەکی جێماو دەجریوێنێ
لەبەر رۆناکی خەریکم
دەگەمە کۆتایی باران
وەك ئەوەی خۆم ونکردبێ کتێبێکم لە دەستدایە.

ئەو دارستانە وەك کتێبان دەخوێنمەوە
عاشقەکان لە ژێر سێبەری خەیاڵم دەچنە ماچان
لە پشتەوە هاوڕێکەم بە دوو دەستان چاوم دەگرێ
لە پشتەوە زەوی بە بزە پێمدەڵێ دڵ ئارامە
هەمیشە دنیا دەجولێ بۆ پێشەوە
کتێبێکم لە دەستدایە رێگا رۆناك دەکاتەوە.

ئەو دارستانە وەك کتێبان مەستم دەکات
ئاسمانی وشەم خەیاڵە، لە چێژی زەوی ناسرەوێ
وڵات هیچی بەسەر هیچەوە نەماوە
بەلادا دێ
وشەیەك دەمگرێتەوە، هاوڕێیەکی گەڵا ئاسا
باوەش بۆ کتێبی دەستم دەکاتەوە.

ئەو دارستانە بەسەر هیچەوە دەڕوانێ
ئاژەڵانی خوێنەر دەڵێن لەبەر کتێبان دەمێنین
خوێنەرانی ئاژەڵ دەڵێن لەبەر دارستان دەمێنین
من خەریکە لە هیچەوە بەردەبمەوە
با وەکو گەڵا دەمانبا
مردنیش چەشنی کتێبان.

1/10/2016

ئەم زریانە شتە … نە ژاد عزیز سورم

(1)

هەناسەی من کزەبایە و
قژی تش ەو وشەی سرك
وەك ووبار گ تبەربوو،
خزگەی لوتكە بەفرینەكان
دەوروژن و ناوروژن!
(چراكان هەایساون
شەقام وەكو چاوی ئەسترەكان ؤونە
عەشقی هەتاو
گیان لە خوندا شەا دەكا..)
من بە هەناسەم ،
قژ لەسەر ووتا لا ئەدەم
خون لە عەشقی ووباردا ئەتوتەوە..

بەتەلانی خەمی خیدا هەدەگە
خلر دەبتەوە..
تل ئەداتەوە،
تاودان..هەناسەبك.. تاودان.. هە..نا..
سە..ب..ك..تا..و…ە…نا..
نوزەی ل دەب
(ك ب گوئەسترەی وشە
لە شەوی تاری شاعیردا بفن؟)
ئەمە ووبارە !
تاشە بەردەكان وەك دەستا
پەراسووەكانت دەهان.
هەموو شونی – سیپان – نییە
ژانی برینە گەشەكانت، ئاوزانی ،
سبەر و سزی – خەج – ب
ئاگات لیە لە چ گژەنك خول ئەخی؟
ئاگات لیە كە خول ئەخی و ناخنكی؟
(لە گەرمیانی دی بەكو گریاومدا
ەشمای كوستانەكانت ب هەئەدەم

دەبم بە چڵی هەتاو و
خۆم بە تەزووی
دڵی شکاوت وەدەکەم.)
بەرەو سەرچاوەی بناری لوتکە ون بووەکان مل دەنێ..
وشەکان:
((مرواری بەر تریفەی مانگەشەو))ن
دەست دەبا
خۆیان بە کەفی شەپۆلدا هەڵدەواسن و ون دەبن..

کێ بێ ئەم زریانە شێتە بخەوێنێ؟
خەو (شیرین)ە ، دەبێ بەچڵێ تریفە..
کێ بێ ئەم زریانە شێتە بخەوێنێ
شیرین لە دڵی فەرهاد
رێی ڕووناکی هەڵدەبەستێ.
ئەم زریانە خونچەی چاوت دەپشکوێنێ.

هیچم ناوێ
دڵەکەم لە ئامێزی شەیدا هیچم ناوێ
تەنیا وەرە
بۆم ببە بە خۆری شیعرێ و
لەگەڵ گەردی بەیانیەك
تەزووی ئۆخەم بۆ بەێنە.
ئەم جیهانە بێ گۆرانی ئەستەمە
گیانە وەرە ئاوازێ بۆ ئازارەکانم دابنێ..

(2)
زەوی دەنکە حەبێ نییە
ئەویش ئافرەتێ بێ هانا، بێ دەردەتان.
ئەمە زریانە کوێرایتان دەکاتەوە..
هەوری گریان و گۆرانی
بە ئاسماناندا دەفڕێنێ . .
ئەمە زریانە ،
((بێ دەنگ بن گوێم بۆ دڵم ڕادەدێرم))
گوڵئەستێرەی وشە ئەمشەو بەڕەڵڵایە
هەتاو بەسەر شەوەزەنگ و شەختەی شیعردا دەبارێ..
نە ° .. دونیا بە باسەرابی ئاسۆی لێڵتان نابزوێنرێ..
خۆری شیعر ،
ئەم جوانییە کوشندەیە

دەرزی نێو کادانێ نییە
نیهان نادرێ..
(لە درەختێکی تەنیا دەکا
بە پشتی شاخێ ڕووتەوە..
لە نێرگزی پشکوتووی چاوەکانیدا
پاییز نەورۆزێکی نوێیە.
نهێنیەکی شیعرئارایە ،
جاری وایە لە سێبەری مێروولەیێك پاڵدەکەوێ
جاریش هەیە هەموو دونیا بەشی ناکا..)
چی ناو دەنێی؟
ئەم زریانە شێت و شێتە ،
چی ناو دەنێی؟
نووری خوایی
یا چەند ساتی کورتخایێنی دونیایی؟
چی ناو دەنێی؟
باڵای شیعر
یا گۆرانیەکی ئاوارە..؟
1981\1977

ئاملژە : ئەم قەسیدەیە لە ئەساسدا لە دوو کاتی جیاوازدا نووسراوە و بڵاوکراوەتە وە ، پەرەگرافی یەکەم ساڵی 1977 لە گۆڤاری (بەیان) و پەرەگرافی دووەم ساڵی 1981نووسراوە و لە گۆڤاری (کاروان) دا بڵاوکراوەتەوە .

کوردستان قسمەت وقەدەربەریوەی دەبات،نەوەك حكومەت … ئانیا ئەحمەد پور

باییزی ئەمسال بەرواداویکی سیاسی کرنك دەست بیدەكات ئەم روداوە بۆ كات و هەلومەرجی ئیستا نەك تەنیا مایەی شەرمەزاری دەسەلاتە بەلكو جیكای داخ و جۆریك لەكالتەجاری بەدوای خۆی دینی جونكە بۆ حكومەت

گەواهی دانە بەو شکستەی کە هیناویەتی.دوای جەندین کۆبونەوەی بی سودی حزبەکان و تیکدانی بەیوەندی بە بەغدا و جەندەها بەلینی کەورەتر لەتواناکان و ئومیدی مەحالەی دەولەتی کوردی و ئەنجامدانی ریفراندۆم دواجار توانیان لەبەغدا جیا ببنەوە. رەنکە ئەم بریارانە وا بیشبینی کرابن کە بایەکانی حزبیك لەهەریمدا قایم بکا و سەرکەوتنی بەدواوە بیت وە بتوانری کورسی دەسەلات بۆیان جیکرتر بی کە روونە ئەنجامەکەی کەیشتە کوی کەواتە هەمو جۆره جاوەروانیەك بۆ ئەوەی ئەم نەخشە و دەولەتی کوردی و سەرکەوتنە لەهەریمدا بیتەدی خەونیکی مەحالە

ئەم بۆجونەی ئیمە دروست کردنی کەشی نائومیدی نیە هیندەی بریتیە لە پەیامیك بۆ دەسەلات بۆ ئەوەی بارودۆخەکە لەم ئالۆزییە بوەستی نەك ئالۆزتر بروا وە دۆخی نائومیدی تیبەرینن. سەرەرای ئەم هەلانەی کە دەسەلات کردونی و نەتوانین بۆ وەستان دز بە قەیرانی ساختە و برینی موجەی فەرمانبەرانی هەریم لەلایەن بەغداوە و جەندین ناکۆکی تری ئەم دو نیوەندە و

بەردەوامی هیرشی تیرۆرستان بۆ سەر ناوجەکانی سنوری هەریم و شکستهینانی ئەو بەلینانەی لەمەر دەولەتی کوردی و ریفراندۆم جکە لەوەش بەردەوام و رۆژانە لەریی دەزکا میدیاییەکانەوە باس لە بارودۆخی هاونیشتمانیان دەکری لەبەرامبەریشیدا دەسەلات بیدەنك و وەك بینەریك بەبی هەلویست رۆل دەگیری بەو هۆیەشەوە کیشەکانی هەریم رۆز لەدوای رۆز رو لەزیادبونن وەحکومەت لیيانەوە بەوردی ئاکادارە و دیستەوسان دانیشتوە جیکای سەرنجە کە لەم ماوە دورو دیزەدا دوای دەربەدەربونی دەیان هەزار خیزان و دوای نەمانی زیانی هاولاتیان و دوای بلاوبونەوەی بیزاری لەدەسەلات و دوای بلاوبونەوەی کیانی ورە بەردان و بیئومیدی و دوای لەبەریەك ترازانی شیرازەی بەیوەندی نیوان حزبەکان و دەرکردنی سەرۆکی بەرلەمان.دوای ئەم هەمو ناتەبایيەی نیوان هەریم و حکومەتی ناوەند ئیستا بیشمەرکە نیردراوەتە موسل و شەر لەبری ئەوان دەکات ئەوە بۆخۆی دان پیدانانیکی هەرەسهینانە و بوجەلی کۆمەلیك بابەت و بەلینن.سەرەرای برینی موجە و ناکۆکیەکان و بایکۆتی خویندن و جەندین قەیران و کیشەی جۆراوجۆر ئەمرۆ خەریکە بە دەیان مندالی کورد و بیشمەرکە شەهید دەکرین لەناوجەیەك کە هیج بەیوەندیەکی بەهەریمەوە نەماوە وە ناویان ناوە ئۆبەراسیۆنیکی میزویی ئەبی جۆن ئەم واقیعە تالە لەمیزودا رەنك بداتەوە؟جونکە سەرکردەکان لیرەدا جارەنوسی سەرجەم گەل دادەریزن

لەبیناو ریبازی سیاسی و دیدی خۆیان بۆجۆنیەتی سەرکەوتن و بەهەزاران بەکوشت دەدەن و گەلیش بەسەرکەوتن ناکەیەنن و بەرزەوەندی داهاتوی کەلەکەمان بونی نابی سەرباری ئەمانەش دوبارە هیج کام لەحزبەکان هەلویست و رۆلیکیان نەنواند بەرامبەر ئەم دۆخە وەلایەنی دەسەلات جۆریك لەبیخەمی نیشان دەدا بەلکو زیاتر سەرقالی کیبرکی و ناکۆکیە بۆ بەدەست هینانەوەی کزرسی حوکم ئەمەش تەنیا بارکرزی زیاتر بەدوای خۆیەوە دینی.تەنانەت دەسەلات هیج کام لەقسەکانی بەسەر یەکەوە نین بەماوەیەکی کورت بەرلەئیستا دەیکوت بەرە و ئازادی هەنکاو دەنیین جیابونەوە لە حکومەتی ناوەند مانای جیابونەوەیە لە هەمان ئەو دەولەت و هاونیشتمانیانە کە سالانیك بەنایان بردبوە بەرکوشتن و برینی تاکی کورد و دوورکەوتنەوەیە لە میزویەکی خویناوی کە بۆهەریمیان دروست کردبو یاخود بەدەست هینانی داخوازی گەلیکی نەتەوەی کورد و دامەزراندنی برۆسەیەکی سیاسی سەربەخۆیە لەبیناو کوردستان کەجی ئیستا جوەتە ناو بارجە خاکیك و شەریك دەکا کە هیج بەیوەندیەکی بەکورد نیە.شەهیدبونی بەدەیان بیشمەرکە و مندالی کورد لەبیناوی ئەوانەی کە میزوی خوینینیان بۆ دروست کردبوین ئەمرۆ شتیکی جاوەروان نەکراوە لەبیناو باراستن و ئازادی ئەوان نەتەوەی کورد بکوزرین و ببن بە قوربانی بریارە هەلە یەك لەدوای یەکەکانی دەسەلات.دوای ماوەیەکی دورو دریزی برسی بون و

و هەزاری و ئەو بارە ئالۆز و دۆخی نائومیدی کە میللەتی بەرەو جەندین دەردەسەری برد لەبیناو دەولەتی کوردی ئەمرۆ کەرانەوە و شەرکردن بۆ حکومەتی ناوەند هەموی بوجەلکردەوە.سەرباری ئەمانەش ئەو قۆناغەی بوەتە مایەی ترس و دلەراوکیی سیاسیەکان بەکشتی قۆناغی دوای شەری موسلە کە ئایا ئەم سیاسەتە بەردەوام دەبی یاخود جۆریك لە کۆران بەدی دەکری؟

لەسەروبەندی تەشەنەکردنی ئەو هەلویستانەی کە هیجی بەسەریەکەوە نین و هەر رۆزیك بریاریکی جیاواز دەدری و لەدوای بربونی نەخۆشخانەکان بە بریندارانی بیشمەرکە و بونی جەندین شەهید بەشیکی کورستانی باشور ئەوە بە جاکتر دەزانن کە کەرانەوە بۆ حکومەتی ناوەند جاکترین ریکەیە و خۆیان وەك هاولاتی عیراقی دەناسینن نەك کورد زۆریك لەم دەسەلاتدارانە شەری دادبەروەری ناکەن بەلکو شەری بەدەستهینانی بەرزەوەندی شەخسین لەهەمەوی تراژیدیتر جاوبۆشین و بەدەنکەوە نەهاتنی دوای موسل بەرامبەربەردەوامی داواکاری و بیشنیارکردنەکانی خەلك

خەلکیش بیویستی بە خزمەتکردنە لانی کەم بیدانی موجەیەك کە لەبری کارکردن وەری دەکرن و تەواو مولکی خۆیانە تا ئیستاش کەس لای رون

نیە ئەم بیدەنکیە دەبی بەجی؟ جکە لەمانەش جەرك سوتاندنی دەیان ئافرەت و خیزانی کورد کەوت□تە بال بریار و بی دەنکیەکی تر بەرادەیەك کە خەلك وای دەبینی کوردستان قسمەت و قەدەر بەریوەی دەبات نەك حکومەت و دەسەلات وە

بەریوەبەریکی شیاو بەبیی یاسا و شەرعیەت و خاوەن ئەزمونیك کە لەبەرزەوەندی میللەت بی نەك شخسی بونی نیە و رو لەهەر لایەك بکەی دەکەویتە جالیکەوە کە حزبەکان ب□یەکتریان هەلکەندوە لەب□ی خەم خواردن ە ئاوردانەوەیەك لە دەار□زی نیشتمان بیکومان دریزبونەوەی بارکرزیەکان یان بەمانایەکی تر دریزەکیشانی ئەم بارود□خە یەکیکی تربو لەو ک□رەبانەی کە دەسەلات گەمەکەی تیدا د□راند جونکە وادەزانرا بەو ئەجیندا ساکارە دەتوانن دوبارە جیکە و بیکەیان لەحوکم بباریزن . وا دەزانرا بیدەنکبون و دورکەوتنەوە یاخود خ□شاردنەوە دەبنە فاکتەری هەلوەشاندەنەوەی نارەزاییەکان. هەر لەو س□نکەوە ویستکەی یەکەمی شکستی ئەجیندای دەسەلات لە دورکەوتنەوە لە نارەزاییەکانی خەلك و هاونیشتمانیان
وەلامنەدانـــەوە و خ□شـــاردنەوە ئەکـــەر لەســـەریکەوە لـــە خزمەتـــی دریزکردنەوەی ئەجینداکان بوبی لە رەهەندیکی ترەوە بوەتە مایەی ئال□زی زیاتر بەبروای ئیمە ئەوەی کە بتوانیت دوبارە شک□ و ریز و حورمەت ب□ ئەو دەسەلاتە بهینیتەوە تیبەرین و جاککردنی ئەو قەیرانە ساختانە و وەلامدانەوە و هاتنە دەنکی خەلکەوە دەبی و دواجار دورکەوتنەوە لە حوکم و بەریوە بردنی کاری سیاسیەسادەکان جکە لەمە تەنیا شەرمەزارب و رورەشی زیاتر ب□خ□ی کەلەکە دەکات